

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณ ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาและเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

ระยะที่ 2 ศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ที่เหมาะสม

เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย เป็นการศึกษาจากเอกสาร ตำรา ข้อมูลสถิติ วิทยานิพนธ์ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำโครงร่างวิจัย และดำเนินการจัดสร้างเครื่องมือ แล้วเสนอโครงร่างต่อภาควิชาเพื่อขอความเห็นชอบ และอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นการสร้างเครื่องมือพร้อมทั้งทดสอบและปรับปรุงคุณภาพของเครื่องมือที่สร้าง ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนของการจัดทำรายงานการวิจัย นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะ และจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย

ระยะที่ 1 ศึกษาและเปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 404 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 202 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณของสถานศึกษา จำนวน 202 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 198 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 99 คน หัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณของสถานศึกษา จำนวน 99 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ดังขั้นตอนต่อไปนี้

1.2.1 แบ่งขนาดโรงเรียนออกเป็นชั้น โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นหน่วยในการแบ่งชั้น

1.2.2 เทียบสัดส่วนจำนวนประชากร หาจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ตามขนาดของโรงเรียน

1.2.3 สุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่าง ตามจำนวนที่กำหนด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาด สถานศึกษา	จำนวน สถาน ศึกษา	ผู้บริหาร สถานศึกษา		หัวหน้าฝ่ายบริหาร งบประมาณ		โดยรวม	
		ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	165	165	81	165	81	330	162

ขนาด สถานศึกษา	จำนวน สถาน ศึกษา	ผู้บริหาร สถานศึกษา		หัวหน้าฝ่ายบริหาร งบประมาณ		โดยรวม	
		ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
ขนาดใหญ่	37	37	18	37	18	74	36
รวม	202	202	99	202	99	404	198

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายบริหาร
งบประมาณ ตามขนาดโรงเรียน จำแนกเป็นรายอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามุขบุรี เขต 1

ที่	อำเภอ	โรงเรียนขนาดเล็ก				โรงเรียนขนาดใหญ่				โดยรวม	
		ผู้บริหาร		หัวหน้าฝ่าย บริหาร งบประมาณ		ผู้บริหาร		หัวหน้าฝ่าย บริหาร งบประมาณ			
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	เมือง บุรีรัมย์	75	37	75	37	20	9	20	9	190	92
2	ลำปลาย มาศ	64	31	64	31	10	5	10	5	148	72
3	ชำนิ	12	6	12	6	5	3	5	3	34	18
4	บ้านด่าน	14	7	14	7	2	1	2	1	32	16
	รวม	165	81	165	81	37	18	37	18	404	198

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณ เกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert type) มี 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 100) ดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับปัญหามากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับปัญหามาก
- 3 หมายถึง มีระดับปัญหาปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับปัญหาน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับปัญหาน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open – ended questionnaire) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert type) โดยมีวิธีการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร วารสาร รายงานการวิจัยที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา

3.2 ศึกษาการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าของ ลิเคอร์ท (Likert type) จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่างๆ

3.3 สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด
ทั้ง 7 ด้าน

3.4 นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหา
ครอบคลุมเนื้อหา และความถูกต้อง

3.5 ปรับปรุงแบบสอบถามตามที่คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะ
และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา ความชัดเจนของภาษา
และความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่

3.5.1 นายศราวุธ เชื้ออัญญา ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านสร้างแก้วรัฐราษฎร์
บำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

3.5.2 นายชัยชนะ ทองจรัส ผู้อำนวยการ โรงเรียนขมิ้นราษฎร์สงเคราะห์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

3.5.3 นางนภสร ดวงหัตถ์ศิษฐ์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนาโควิทยา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

3.6 นำไปทดลอง (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร
สถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 ชุด

3.7 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น คำนวณ
โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่า
ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

3.8 จัดพิมพ์แบบสอบถามที่เข้าเกณฑ์กำหนดครุหัต เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง
ต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึง
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เพื่อออกหนังสือขอความ
อนุเคราะห์จากกลุ่มตัวอย่าง และขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ส่งหนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เพื่อให้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงกลุ่มตัวอย่าง
ให้ตอบแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและขอรับคืนด้วยตนเอง

5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยมีขั้นตอนดังนี้

5.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ โดยคิดเป็นร้อยละ 100

5.2 แยกแบบสอบถามตามขนาดของสถานศึกษา

5.3 ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน เป็นรายชื่อ ดังนี้(บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99)

ระดับปัญหามากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
ระดับปัญหามาก	ให้ 4 คะแนน
ระดับปัญหาปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ระดับปัญหาน้อย	ให้ 2 คะแนน
ระดับปัญหาน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

5.4 นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปตามรายการดังนี้

5.4.1 วิเคราะห์สภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าฝ่ายบริหารงบประมาณ โดยรวม รายด้าน และรายชื่อ เพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100)

ค่าเฉลี่ย	ระดับปัญหา
4.51-5.00	มากที่สุด
3.51-4.50	มาก
2.51-3.50	ปานกลาง
1.51-2.50	น้อย
1.00-1.50	น้อยที่สุด

5.4.2 เปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษาใช้ t-test

5.4.3 วิเคราะห์ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ค่าความถี่

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

6.1.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99) ดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
K	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1) ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 101)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2) ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (บุญชม

ศรีสะอาด. 2545: 103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

6.2.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบสภาพปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ที่จำแนกตามสถานภาพ ใช้ t-test

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 1 ที่เหมาะสม

ศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 1 ที่เหมาะสม โดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) (อรุณี อ่อนสวัสดิ์, 2551 : 146)

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มในครั้งนี้เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ กำลังปฏิบัติหน้าที่หรือมีผลงานทางวิชาการ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารงานงบประมาณ จำนวน 7 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2542 : 102) ได้แก่

1.1 นางสุวิชา ทรงประโคน ผู้อำนวยการหน่วยตรวจสอบภายใน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูริรัมย์เขต 1

1.2 คุณพรพรหม สวัสดิ์สุข หัวหน้าฝ่ายงบประมาณ โรงเรียนเสนศิริ
อนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 1

1.3 นายสุรสิทธิ์ แสงโทโพธิ์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านว่านเขื่อนค้อวิทยา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 1

- 1.4 นายถนอม มะธิปิไชย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสระคูณ (สิริทัศน์อุปถัมภ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
- 1.5 นายนิวัติ เสรีวัฒน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดชีคูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
- 1.6 นางจรีภรณ์ วิทย์อักษรศรี ครู โรงเรียนวัดโนนสำราญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
- 1.7 นายประจักษ์ ปาปะเก ครู โรงเรียนเรืองทองสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (อรุณี อ่อนสวัสดิ์, 2551 : 147) แบบบันทึกการสนทนา รวมทั้งกล้องถ่ายภาพ ประเด็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ที่เหมาะสม

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 3.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางในการจัดสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนด
- 3.2 สร้างประเด็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา
- 3.3 นำประเด็นคำถามเสนออาจารย์ปริกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ
- 3.4 ปรับปรุงแก้ไขประเด็นคำถามที่อาจารย์ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะ
- 3.5 เลือกประเด็นคำถามที่เหมาะสมเพื่อดำเนินการสนทนากลุ่ม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการจดบันทึกในขณะที่ทำการสนทนากลุ่มและหลังจากดำเนินการสนทนากลุ่มแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการถอดเทปและสรุปตามประเด็นการสนทนากลุ่ม

5. ข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม โดยวิธีการตีความและสร้าง
ข้อสรุป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม มีลักษณะเป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
นำเสนอในลักษณะข้อมูลเชิงคุณภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY